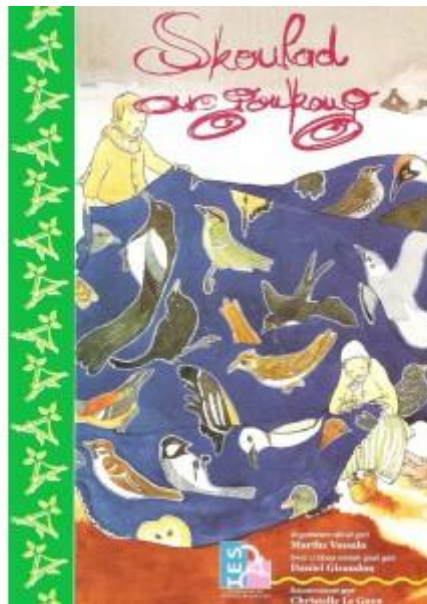

Skoulad ar goukoug

Marthe Vassalo

Embannet gant Ti-embann ar Skolioù Brezhoneg e 1996

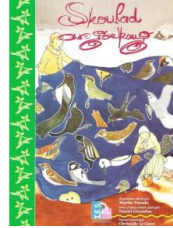
Teuliad savet diaotre gant Yann Varc'h Thorel

Goulennaoueg n° 1

Rann 1

(pajenn 11)

A-Respont d'ar goulennoù gant frazennoù klok war da gaier.

1-Peseurt tro-lavar a implij ar c'hoñchennaouer evit lakaat an dud da gompren e c'hoarvez an istor pell zo ?

2-Pelec'h edo Ifig hag Ivonaig o chom ? Ha paour e oant ?

3-Peseurt loened o doa ?

4-Petra eo yezh ar yar pa vez o tozviñ ur vi ? Perak da'z soñj ?

5-Klask div gunujenn er pennad kentañ. E brezhoneg, "*klevout anvioù lapoused*" a dalv bezañ kunujennet. Displeg perak.

6-Petra eo lesanv ar c'hog-Indez ? Perak ?

7-Petra a lavar an dube evit reiñ kalon d'an dud a labour start ?

8-Ha speredek eo an holl rimadelloù ? Perak ?

B-Skriv da-unan.

1-Ha brav eo en em glevout "evel chas ar gigerien gant ur chapeled saosis" ? Displeg perak. Klask un dro-lavar all a c'hallfe talvezout ar memes tra. Hag un dro-lavar all a c'hallfe talvezout n'en em glev ket mat-tre daou zen.

2-Klask un talbenn a zere brav d'ar pennad 1-mañ.

3-Eilskriv ar rimadell a blij dit ar muiañ. Hini piv eo ?

Ar Goukoug

A-Enklask.

- 1- Eus peseurt loened ti zo anv er pennad-mañ, hag eus peseurt loened gouez ?
- 2- Goude lenn ar pennad skiantel diwar-benn ar goukoug (sl. Laboused ar Flagennoù hag ar gwernioù, emb. Al Lanv, pp.14-15), respond ar goulennoù-mañ :
  - a-Hag ul labous bihan zo eus ar goukoug ?
  - b-Pe hini eo mouezh ar goukoug anavezetañ : hini ar par pe hini ar barez ?
  - c-Pelec'h e tremen ar c'houkouged ar goañv ?
  - d-Pelec'h e tozv ar c'houkouged o vioù ? Ha speredek eo ?
- 3- Lenn rimadell ar goukoug e pennad 1 « Skoulad ar goukoug » (p.11). Klask war un deziadur pegoulz emañ Gouel sant Yann. Pegoulz ez a kuit ar goukoug ha pegoulz e tistro e Breizh ? Pegeit e chom en hor bro ?

<http://domenicus.malleotus.free.fr>

B-Selaou.

- 1-Mouezh ar goukoug (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 39)
- 2-Mouezh ar gudon (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 9)

Goulennaoueg n°2

Rann 2

(pajenn 12)

A- Geriaoueg :

kriz : yen-tre

klenket : dastumet, renket, e goudor

kraou : loch al loened, ar saout, an deñved

distokañ : dispegañ, mont pell diouzh

rouez : ral – rouesaat : dont da vezañ ral, mont war nebeutaat

hadañ : lakaat greun war an douar evit kaout ed pe legumaj

B- Respont d'ar goulennoù gant frazennoù klok war da gaiser.

1-Petra dalv, evit an amzer, pa lavar an dud he deus ar voualc'h kanet abretoc'h eget an drask ?

2-Klaskit er geriadur ar ger « keuneud ». Da betra e servij kaout keuneud ? Perak e lavar an dud eo dav mont da glask keuneud pa gan ar voualc'h a-raok an drask neuze ?

3-Klask daou c'her er skrid a lavar sklaer e oa yen ar goañv ar bloaz-hont.

4-Peseurt tro-lavar zo er skrid a ro da gompren e chome teñval, koumoulek, an oabl ?

5-Betek peseurt miz e oa padet ar goañv da nebeutañ ?

Ar voualc'h hag an drask

A- Selaou.

1-Mouezh ar voualc'h (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 17)

2-Mouezh an drask (drask-sut) (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 56)

B- Enklask.

Goude lenn ar pennadoù skiantel diwar-benn an drask-sut hag ar voualc'h zu (sl. Laboused al liorzhoù, emb. Al Lanv, pp.34-35 ha 36-37), laka ur groaz en daolenn-mañ da respont d'ar goulennoù-mañ :

	Ar voualc'h zu	An drask -sut
Neizhañ a ra adalek miz C'hwevrer.		
Anneziñ a ra er brouskoadoù, er girzhier, el liorzhoù hag er strouezh.		
Gallout a ra ober 3 pe 4 neizhiad 4 pe 5 vi er memes neizh, da lavaret eo ar memes bloaz.		
N'eus ken nemet ar par a zo du.		
Debriñ a ra kalz frouezh bihan met amprevaned ivez.		
Debriñ a ra kalz amprevaned met frouezh ivez a wechoù.		

Goulennaoueg n°3

Rann 3

(pajennoù 13-14)

A- Geriaoueg :

soav : druzoni a denner eus korf al loened geotdebrer.

spoue : man.

bezañ kat da : bezañ gouest da

lañsañ kuit : mont kuit

bouc'hal : benveg gant un troad hag ul lavnenn a implijer da droc'hañ ha da faoutañ

ar c'hloaz : gloaz ; lec'h emañ unan gloazet

B- Geriaoueg : klask da unan.

B-1 : Adlenn ar frazenn-mañ ha klask da unan petra a c'hell “a-denn-askell” talvezout.

*“Bepred o deus ranket ar gwennidelled distreiñ **a-denn-askell** da balez Roue an Eved.”*

Klask er skrid anv an tamm houarn a servij da wriat.

B-2 :

“rujodenn” : peseurt gerioù a glevez ennañ.

Anv all ar rujodenn zo ar “boc'hruzic”. Klask ar ger “boc'h” er geriadur.

C-Respont d'ar goulennoù gant frazennoù klok war da gaier.

- 1- Petra a lavar ar rujodenn pa zeu da welout Ifig hag Ivonaig ar wech kentañ ?
- 2- Petra a ro dezho an eil gwech ? Penaos eo ? Ha lavar da betra e servij ?
- 3- Perak ne oa ket deuet an hañv en-dro ? Peseurt gwallzarvoud zo bet ?
- 4- Peseurt evned a gase an hañv en-dro ? E-barzh petra e oa an hañv ?
- 5- Perak o deus an evned ezhomm eus Ivonaig ?

Ar gwennilied hag ar boc'hruzic

A-Selaou.

1-Mouezh ar boc'hruzic (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 18)

2-Mouezh ar wennili (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 15)

B-Enklask.

Goude lenn ar pennadoù skiantel diwar-benn ar boc'hruzic hag ar wennili (sl. Laboused al liorzhoù, emb. Al Lanv, pp.10-11 ha 28-29), laka ur groaz en daolenn-mañ da respont d'ar goulennoù-mañ :

	Boc'hruzic	Gwennili
Neizhañ a ra e lec'hioù iskis a-wechoù.		
Savet eo an neizh gant ar par hag ar barez.		
Savet eo an neizh gant ar barez.		
Heñvel eo ar par hag ar barez.		
Chom a ra er vro e-pad ar bloaz		
Kuitaat a ra ar vro pa zistro ar goañv.		
Chaseal a ra diwar-nij.		
En em blijout a ra tost d'an dud.		

C'hoarioù : Kael ar gerioù kuzh

a-Lec'h a vez graet tan evit en em dommañ en un ti.

b-Tamm houarn a servij da wriat.

c-Boc'hruzic, unan eus tudennoù pennañ ar rann 3.

d-Benveg implijet gant an digoaderien da droc'hañ koad.

e-Pezh a ro ar rujodenn d'ar vugale evit ma krompenfent yezh an evned.

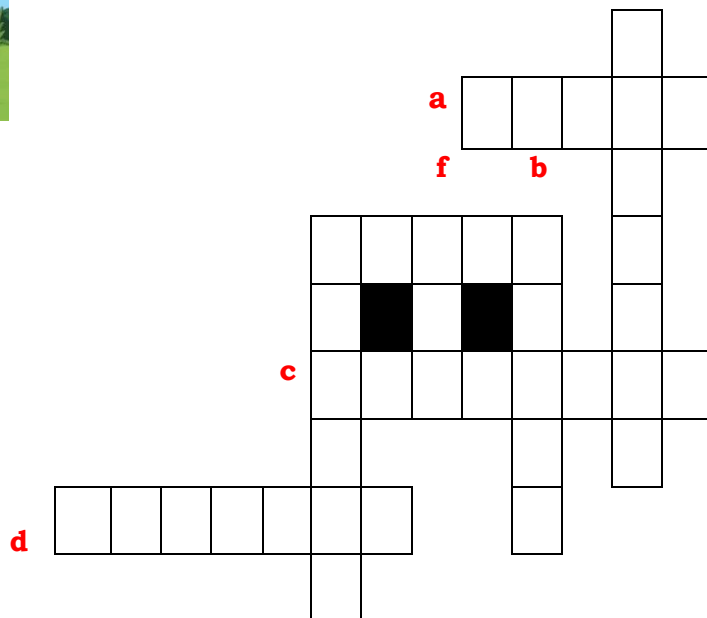
f-“Deuit ..... d'ar c'hoad !” eme ar rujodenn d'ar vugale.

g-Doare o deus an evned da vont war-raok.

h-Stagañ daou damm danvez gant un nadoz hag un neudenn.

e

Goulennaoueg n°4

Rann 4

(pajennoù 15-16)

A- Geriaoueg :

mont davit : mont da glask

koll e oremus : ankouazh pezh a ouezit, meskañ kement a ouiec'h.

fallgaloniñ : koll kalon.

B- Geriaoueg : klask da unan.

B-1: Petra eo anv trouz ar big ?

B-2: Peseurt lesanv a ro ar c'hoñchennaouer d'ar boc'hruzic ?

C- Respont d'ar goulennoù gant frazennoù klok war da gaier.

1) Piv a oa o c'hortoz ar boc'hruzic hag ar vugale ? Petra a ray ?

2) Peseurt temz-spered eo ar big :

A) Jentil   B) Drouk   C) Torr-penn

3) Petra a gan an drask vihan ? Pet son a oar an drask vihan ?

4) Perak emañ an drask vihan o kanañ kement-se ?

-A) Emañ o c'houlenn butun peogwir eo re yen dezhi.

-B) Kanañ a ra evit ma vo tommoc'h dezhi.

-C) Peogwir eo genaouegez, kollet he spered ganti.

5) Petra a roas ar big d'an drask ?

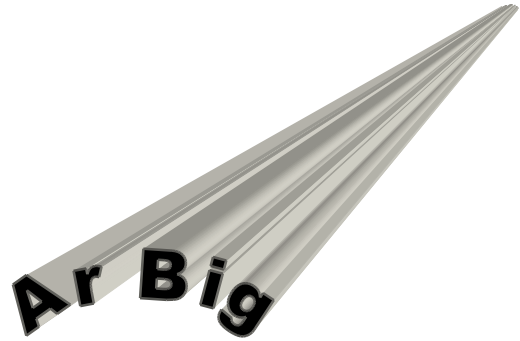
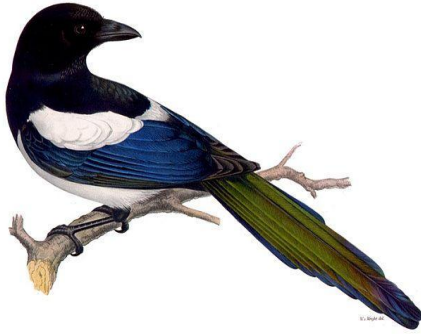
6) Perak e vo nec'het mamm ha tad ar vugale ?

A) Peogwir eo yen-ki.

B) Peogwir e welont o bugale o komz gant an evned.

C) Peogwir eo aet kuit o bugale pell amzer.

7) Peseurt jestr ha peseurt komzoù a zistag ar big evit lakaat ar vugale da nijal ? Ha petra a c'hoarvezh en diwezh ? Ha gallout a ray ar vugale nijal ?

mammenn : <http://www.guokr.com/post/320234/>

(Pica pica)

A-Selaou.

1-Ragach ar big (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 5)

B-Enklask.

Goude lenn ar pennadoù skiantel diwar-benn ar big (sl. Laboused al liorzhoù, emb. Al Lanv, pp.38-39), laka ur groaz en daolenn-mañ da respont d'ar goulennoù-mañ :

Ar big	Gwir	Gaou
Parez ar vran eo.		
Eus kerentiad ar brini eo.		
Debriñ korfoù marv a ra.		
Karet bras eo gant al labourerien-douar.		
Chom a ra er vro e-pad ar bloaz.		

C-Liamm an troioù-lavar-mañ gant o zalvoudegezh :

1-Pig pe vran he deus gwelet !

A- Bezañ o sellout en nec'h.

2-Krog eo ar big en he skouarn.

B- Dalc'hmat e vez unan o flatrañ ar pezh a rank chom kuzh.

3-Pig pe vran a gan.

C- Dalc'hmat e vez unan a oar ar pezh a rank chom kuzh.

4-Unan a lavar pig, egile a lavar bran.

D- C'hoant he deus dimeziñ.

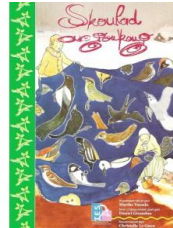
5-Klask neizhioù pig.

E- Enebiñ a reont, kontrol int.

Goulennaoueg n°5

Rann 5

(pajennoù 17-18)

A- Geriaoueg :

furnez : doare unan bennak fur, emzalc'h fur

bezañ disto e benn : bezañ hep toenn war e benn, bezañ moal

ober ul laeroñsi : laerezh

B-Geriaoueg : klask ha displeg da unan.

B-1: fri-mic'hi :

B-2: drailhañ kozh kaozioù :

B-3: an Ankou :

C-Respont d'ar goulennoù gant frazennoù klok war da gaier.

1) Klask daou dra a vez lavaret diwar-benn ar pigi e Breizh, petra a gred an dud diwar-benn ar pigi :

2) Perak eo ar c'hredennoù-se un dra vat evit ar pigi ?

3) Div zivnadell zo ivez diwar-benn ar pigi : pe re int ? (Klask ar gerioù “pri” ha “raz” er geriadur).

4) Peseurt tro-lavar a blij ar muiañ d'ar big ?

5) Petra a lavar ar big na c'hellfe ket mont da laerezh ?

6) Dibab an hini a blij dit ar muiañ d'he dibunañ dirak ar re all.

Goulennaoueg n°7

Rann 7

(pajenn 19)

A- Geriaoueg :

pipistrell : anvad ur spesad logod-dall a gaver stank e Breizh.

mont war wanaat : dont da vezañ gwan. Emañ an oabl o noziñ.

B-Geriaoueg : klask da unan

waoñ :

sentiñ :

tortal :

C-Goulennoù :

- 1) Petra a lavar o mamm-gozh dezho pa fell d'ar vugale mont da redek diouzh an noz ?
- 2) Ur c'hwitelladenn skrijus a glev ar vugale. Gant petra eo-hi taolet ?
- 3) Petra eo ar goukouweñv ?
- 4) Petra zo difennet d'ar goukouweñv gant roue an evned ?
- 5) Petra a ra ar goukouweñv d'ar vugale ?
- 6) Klask er geriadur ar ger « **skoul** »: dre beseurt ster ez eo hennezh heñvelster d'ar ger “koukouweñv” ? 1 – 2 – 3 ? (Kelc'h an niverenn vat)

Goulennaoueg n°8

Rannoù 8 ha 9 (pajennoù 20-22)

A- Geriaoueg :

digor e c'henoù war nav eur : digor e c'henoù evel unan dispered

riot : sach-blev, emgann.

pouezañ butun : diskenn ha sevel e benn goustadik pe zeu c'hoant kousket da unan.

B-Goulennoù (respont oc'h ober frazennoù klok):

- 1) Petra a ranker kaout evit kavout palez roue an evned ? Pelec'h eo ?
- 2) « *Ma 'c'h out bet klañv, ar bed zo un hanter glañvoc'h* » a lavar ar big d'ar skrev : piv eo ar c'hlañvañ ? Ar bed pe ar skrev ?
- 3) Peseurt daou evn zo o tont eus tu all ar mor ?
- 4) Petra o deus desket an evned d'an avel ober ?
- 5) Penaos e vo an amzer pa zistro ar skreved d'an douaroù hag ar c'hefeleg d'ar c'hoadoù ?
- 6) Perak ne nij ket ar gwennilied pa ra glav (*barrenn ar respontoù fall*) ?
  - A) Peogwir ne blij ket dezho an dour ?
  - B) Peogwir ne gavont c'hwibuenn ebet da zebriñ er vann ?
  - C) Peogwir ne ouzont ket neuñvial ?
  - D) Peogwir o deus aon rak ar skreved?

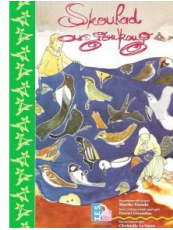
skreved

kefeleg

Goulennaoueg n°9

Rann 10(pajennoù 23-25)

A- Geriaoueg :

kozh-Noe : kozh-tre, kozh-Douar.

pounnerlev : na glev ket mat, “skouarn-gaoc'h”

distanet : sioulaet (distan : yen)

doan : (*er skrid-mañ*) aon

B- Geriaoueg : Klask er geriadur pezh a dalv :

B-1 : kaout disfiz :

C-Goulennoù (respont oc'h ober frazennoù klok):

- 1) Klask er skrid pezh a lavar, pa welont ar vugale :
  - a- al laouenan ; b- ar brini ; c- ar pintig.

- 2) Ur gunujenn a lavar ar big d'an evned all, mes n'eo ket un anv lapous : pehini eo ?

- 3) Petra a rae ar vugale gwechall a zegas aon d'an evned en istor bremañ c'hoazh ?

- 4) Petra a lavaras ur vamm d' he mab ober evit pakañ ur golvan ? Daoust ha tapet eo bet ar golvan ?

- 5) Pa oa sioulaet an evned e talc'has daou anezho da soroc'hal a-enep d'ar vugale : pe re ?

- 6) Penaos eo savet palez Roue an Evned, hag e peseurt stad emañ ?

Ar pennglaou hag ar golvan

Ar pint hag al laouenan

A- Selaou.

Mouezhioù ar pennglaou (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 10), ar golvan (n° 60), ar pint (n°47), al laouenan (n°44).

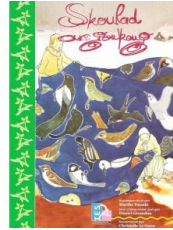
B- Enklask.

Goude lenn ar pennadoù skiantel diwar-benn ar pennglaou, al laouenan, ar pint (sl. Laboused al liorzhoù, emb. Al Lanv, pp.6-7, 8-9 ha 16-17) hag ar golvan (sl. Laboused ar maezioù, emb. Al Lanv, pp.42-43), laka ur groaz en daolenn-mañ da respont d'ar goulennoù :

	Pint	Laouenan	pennglaou	golvan
Dozviñ a ra daou dorad bep bloaz.				
Implij a ra gwiad-kevnid da stagañ mat e neizh.				
Savet eo an neizh gant ar barez.				
Heñvel eo ar par hag ar barez.				
Chom a ra er vro e-pad ar bloaz				
Kuitaat a ra ar vro pa zistro ar goañv.				
Ar par a sav meur a neizh, unan vo dibabet gant ar barez.				
Ur c'henderv dezhañ a vev e kêr.				
Divjod gwenn o deus.				

Goulennaoueg n°10

Rann 11-12 (pajennoù 27-31)

A- Geriaoueg :

mevel : servijour

Hon Salver : Yezu Krist, er relijion gristen

Klañvdiour (-ez) : den zo e vicher ober war-dro an dud klañv

B- Geriaoueg : klaskit hoc'h unan er geriadur :

erer :

morskoul :

C- Goulennoù (war ar c'haier):

- 1- Gant peseurt evn ez eo diwallet dor ar palez ?
- 2- Klaskit pajenn 27 teir c'hunujenn.
- 3- Petra emañ Ivonaig oc'h ober war skeudenn ar bajenn 27 ? Perak ?
- 4- Peseurt labous eo mevel ar roue ?
- 5- Peseurt evned zo kizellet ouzh mogerioù ar palez (pajennoù 28-29). Gant piv int bet kizellet ?
- 6- Perak eo bet kondaonet ar gaouenn da chaseal diouzh an noz ?
- 7- Pelec'h e oa lakaet an hañv gant an evned ?
- 8- Klaskit tri rebech a c'hall an evned ober d'an dud (*da leuniañ war ar follenn-mañ*):

- _____

- _____

- _____

Ar falc'hun ha finewobp 16 e

A-Selaou.

Mouezhioù ar falc'hun (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 7), hag ar gaouenn (n°40 ha 62).

B- Enklask. Goude lenn ar pennadoù pp.6-7 (Laboused ar maezioù) ha pp.18-19 (Laboused ar flagennoù hag ar gwernioù), respont ar goulennoù-mañ :

- 1- Gouest eo da neizhiañ en un toull lapin : ar _____.
- 2- N'eo ket brasoc'h eget ur reolenn desimetr-doubl : ar _____.
- 3- Gallout a ra debriñ mammegec bihan : _____.
- 4- Brasoc'h eo ar barez eget ar par : _____.
- 5- Chom a ra e Breizh e-pad ar goañv : _____.
- 6- Goañviñ a ra en Afrika ha distreiñ a ra d'an nevezhañv : _____.

Goulennaoueg n°12

Rann 13-14 (pajennoù 32-35)

A- Geriaoueg :

kraf : un tamm gwri, gwriet eo gloaz an hañv gant un nadoz hag un neudenn.

un toullad : un nebeut

goro ar saout : tennañ o laezh

gaouiatañ : an hini a gont ar muiañ a c'hevier.

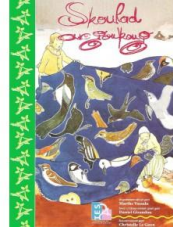
B- Goulennoù (gra frazennoù klok war da gajer):

- 1- Petra a grog Ivonaig d'ober ? Ha petra a c'hoarvezhas a-benn un toullad euvezhioù ?
- 2- Piv eo Roue an Evned ?
- 3- Klask petra eo anvad an trouzioù a ra an evned-mañ e brezhoneg :
Ar c'hegined : _____
Ar mouilc'hi : _____
Ar c'hezekenned-koad : _____
An dubeed : _____
- 4- Perak da 'z soñj e oa dallet an hoper-noz, ar penn-kazh hag ar frizaer gant gouloù an deiz ? Klask peseurt laboused int.
- 5- “ *An itron Big a reas c'hoazh he zamm sorserez evit kemer ar vugale war he c'hein...*”
Petra a ra an itron Big neuze 'ta ?
- 6- Petra a gan ar goukoug ivez ?
- 7- Piv a ya da gerc'hat an noz, ha piv an deiz ?
- 8- Petra eo poent d'ar gouerien ober pa zistro ar goukoug er vro ?

Goulennaoueg n°12

Rann 13-14

(pajennoù 32-35)

A- Geriaoueg :

goaret : gouezet (anv-gwan ar verb « gouzout »)

B- Geriaoueg : klask da unan er geriadur :

yun (war yun) :

C- Goulennoù (gra frazennoù klok war da gaier):

- 1- Petra eo pedenn an dube ?
- 2- Petra a lavar ar bitrakig-lann ?
- 3- Piv zo dimezet e dibenn an istor ?

Ar bitrakig-lann :

D- Selaou.

Mouezh ar bitrakig-lann (Guide des chants d'oiseaux d'Europe occidentale, Delachaux et Niestlé, 2003, CD1, n° 79).

E- **Lenn** : « Evned Breizh » (Emb. Hor Yezh, Claude Peridy, 1995) pp.104-105